

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І.
ПИРОГОВА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю: І9 Громадське здоров'я
галузі знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради _____ Вікторія ПЕТРУШЕНКО

протокол від «__» _____ 2026 року №__

Освітня програма вводиться в дію

з 1 вересня 2026 року

Ректор ЗВО _____ Вікторія ПЕТРУШЕНКО

наказ від «__» _____ 2026 року №__

Вінниця 2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
«Громадське здоров'я»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю: І9 Громадське здоров'я
галузі знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Ректор ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

Гарант ОП

Анастасія РУДЕНКО

Директор навчально-наукового Інституту
громадського здоров'я, біології, контролю
та профілактики хвороб

Ігор СЕРГЕТА

ПЕРЕДМОВА

Розробка, перегляд та редагування освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І9 «Громадське здоров'я» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Навчальний рік	Затвердження Вченою радою ВНМУ (дата, протокол №)	Наказ ректора про введення в дію ОПП (дата, наказ №)	Дата введення в дію ОПП
2024/2025	Протокол № 6 від 30.01.2025	Наказ № 11 від 31.01.2025	01.09.2025

Анастасія РУДЕНКО

PhD, доцент кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я;
гарант освітньої програми

Ігор СЕРГЕТА

доктор медичних наук, професор, директор навчально-наукового Інституту громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб

Олександр ОЧЕРЕДЬКО

доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Наталія СТОЯН

заступник Директора навчально-наукового Інституту громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб, кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної гігієни та екології

Ольга БРАТКОВА

кандидат медичних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри загальної гігієни та екології

Дмитро ПАЛІЙ

кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри епідеміології

Олена ТКАЧЕНКО

старший викладач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Ірина БАЙДЮК

старший викладач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Ірина ПІРВЕРДІЄВА

асистент кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»

зі спеціальності І9 – Громадське здоров'я,
галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурних підрозділів, у яких здійснюється навчання	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова МОЗ України. <i>Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб</i>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	І9 Громадське здоров'я
Форма навчання	Очна
Освітня кваліфікація	Бакалавр громадського здоров'я
Професійна кваліфікація	Фахівець з громадського здоров'я
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – І9 Громадське здоров'я
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Громадське здоров'я»
Обсяг освітньої програми, тип диплому	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання - 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Не акредитована
Цикл/рівень програми	Для першого (бакалаврського) рівня – НРК України – 6 рівень. FQ-ЕНЕА – перший цикл. EQF – LLL – 6 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються Правилами прийому до Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова МОЗ України відповідно до чинного законодавства.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	дійсна з вересня 2026 року впродовж 3 років 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати фахівця, що володіє фундаментальними та професійно-орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, здатного приймати рішення та вирішувати рутинні кейси та проблеми у сфері громадського здоров'я на основі здобутих особою знань, умінь та навичок, навчити володіти методологією оцінки ризиків для життя і здоров'я населення на індивідуальному та популяційному рівнях.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність – І9 Громадське здоров'я ОПП включає нормативні дисципліни загальної та фундаментальної підготовки – 21,7 % (52 кредита), професійної підготовки – 47,1 % (113 кредитів), також навчально-дослідницька та виробнича практики – 6,2% (15 кредитів). Варіативна складова ОПП включає 25% (60 кредитів) вибіркових компонент
	Об'єкт вивчення та /або діяльності: здоров'я населення, детермінанти, що на нього впливають; організаційна, управлінська,

	експертна, контрольно-аналітична, проектна діяльність у сфері громадського здоров'я та промоції здоров'я. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розуміти особливості галузі І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», розв'язувати рутинні та складні спеціалізовані задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я. Теоретичний зміст предметної області: епіднадгляд та оцінка стану здоров'я, благополуччя населення, моніторинг і реагування на загрози для громадського здоров'я та при надзвичайних ситуаціях в сфері охорони здоров'я, профілактика захворювань, зміцнення здоров'я, захист здоров'я та забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці, харчових продуктів тощо. Методи, методики, технології: епідеміологічний, демографічний, статистичний, соціологічний, медико- статистичний, медико-географічний, соціально-психологічний, експертних оцінок, структурно-логічного аналізу, економічного аналізу, моделювання, методи кількісних і якісних досліджень. Інструменти та обладнання: сучасні інформаційно-технічні засоби навчання; програмні продукти, які застосовуються у сфері громадського здоров'я.
Академічні права випускників	Випускники освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти мають право на: - продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю І9 Громадське здоров'я або спорідненими спеціальностями; - здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих (зокрема шляхом професійного навчання, сертифікатних програм, підвищення кваліфікації тощо); - навчання в рамках програм академічної мобільності, подвійних дипломів або спільних програм з іншими вітчизняними та міжнародними закладами вищої освіти; - участь у науковій діяльності, підготовці та оприлюдненні публікацій, участі у конференціях, стажуваннях тощо; - подальше здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідними спеціальностями після завершення магістерського рівня.
Орієнтація освітньої програми	Академічна, практично-орієнтована.
Основний фокус освітньої програми	Вища освіта галузі знань - І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності - І9 Громадське здоров'я. Отримання знань та навичок із оцінки стану здоров'я населення та факторів, які на нього впливають, моніторингу загроз для громадського здоров'я. Отримання знань та навичок щодо підтримки здоров'я та профілактики захворювань населення, захисту здоров'я населення, менеджменту охорони здоров'я та стратегічного управління в сфері громадського здоров'я, організації та проведенні профілактичних та протиепідемічних заходів в осередках небезпечних інфекцій та в екстремальних ситуаціях у сфері громадського здоров'я. Реалізації політики та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я соціального та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

	Програма надає змогу набуту фахових компетентностей, які нададуть можливість її здобувачам сприяти стратегічному розвитку суспільства, громади, держави. Ключові слова: громадське здоров'я, гігієна, епідеміологія, профілактика захворювань, менеджмент охорони здоров'я, захист та промоція здоров'я, моніторинг, оцінка ризиків, організація охорони здоров'я, санітарна освіта населення, соціальний захист населення.
Особливості програми	ОПП «Громадське здоров'я» першого (бакалаврського) рівня сфокусована на якісній підготовці конкурентоспроможних фахівців, здобутті фахових компетентностей, необхідних для підготовки та реалізації заходів щодо впровадження загальнонаціонального принципу «Охорона здоров'я в усіх політиках держави» при розбудові вітчизняної системи охорони громадського здоров'я, покращенні стану безпечного середовища життєдіяльності, попередженні / усуненні біологічних загроз, формуванні здорового способу життя. Важливою характеристикою програми є комплексний підхід до отримання найсучасніших знань у сфері громадського здоров'я з акцентом на активне впровадження діджиталізації та телемедичних систем. Освітня програма передбачає проходження навчально-дослідної та виробничої практик.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники бакалаврату за освітньою програмою «Громадське здоров'я» можуть працювати на посадах, зазначених відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010, затвердженого Наказом Держспоживстандарту України 28.07.2010 №327 Код Професія 2446.2 Професіонали в галузі соціального захисту населення 3221 Помічник лікаря-епідеміолога 3222 Інструктор з санітарної освіти 3226 Інструктор з трудової адаптації 3229 Інші асистенти професіоналів в галузі сучасної медицини (крім медичних сестер) 3443 Інспектори із соціальної допомоги 3460 Соціальні працівники
Подальше навчання	Після закінчення навчання за ОПП «Громадське здоров'я» першого (бакалаврського) рівня випускник може вступати на ОПП «Громадське здоров'я» другого (магістерського) рівня та підвищувати кваліфікацію за системою безперервного професійного розвитку.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Види навчання: студенто-центроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання, практичне навчання, навчання на основі практичних кейсів та наукових досліджень. Форми викладання: комбінація лекцій, практичних та семінарських занять, самостійна робота студентів з обговоренням найактуальніших проблем, здійсненням аналізу даних у сфері громадського здоров'я, розв'язання практично орієнтованих кейсів, що розвивають аналітичні здібності та навички працювати в команді. Консультації з викладачами задля проведення індивідуальної роботи над помилками, допущеними під час виконання самостійних завдань. Проходження практичного навчання.

Оцінювання	Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий. Форми контролю: письмові та усні іспити, диференційовані заліки, заліки, есе, звіти та публічні представлення індивідуальних та колективних проєктів, усні презентації. Підсумковий контроль: іспити, диференційовані заліки та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами, шкалою навчального закладу (від 0 до 200 балів), національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі професійної діяльності або навчання у сфері громадського здоров'я, що передбачає застосування теорій та методів громадського здоров'я і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 10. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність критично осмислювати та застосовувати сучасні теорії, концепції, принципи, методи, методики та технології сфери громадського здоров'я. СК 2. Здатність здобувати нові знання у сфері громадського здоров'я та інтегрувати їх з уже наявними. СК 3. Здатність інтерпретувати результати досліджень у сфері громадського здоров'я, робити обґрунтовані висновки та надавати відповідні рекомендації. СК 4. Здатність оцінювати ризики виникнення та перебігу найбільш поширених захворювань та фактори, що на них впливають, а також оцінювати вплив різних детермінант на здоров'я населення. СК 5. Здатність використовувати у професійній діяльності сучасні теорії, методи соціальних наук та наук про здоров'я.

СК 6. Здатність застосовувати основні принципи та методи епідеміологічної діагностики, епідеміологічного аналізу, нагляду за інфекційними та неінфекційними хворобами, в тому числі пов'язаними з наданням медичної допомоги.

СК 7. Здатність проводити ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням сучасних каналів та технік комунікації.

СК 8. Здатність формувати і вдосконалювати у інших осіб спеціальні знання і навички у сфері громадського здоров'я.

СК 9. Здатність застосовувати основні підходи та методи попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та інших загроз для здоров'я і безпеки населення.

СК 10. Здатність обґрунтовувати та планувати заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, захисту та зміцнення здоров'я населення, та сприяти їх реалізації на практиці.

СК 11. Здатність враховувати комерційний та економічний контекст при управлінні проектами та відповідати за прийняті рішення.

СК 12. Здатність використовувати на практиці системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в громадському здоров'ї.

СК 13. Здатність впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін.

СК 14. Здатність до підготовки та реалізації заходів щодо впровадження загальнонаціонального принципу «Охорона здоров'я в усіх політиках держави».

СК 15. Здатність до організації та проведення еколого-гігієнічної паспортизації населених пунктів, аналізу причинно-наслідкових зв'язків між станом здоров'я населення та впливом на нього факторів середовища життєдіяльності людини на основі принципів гігієнічної діагностики.

СК 16. Здатність до аналізу та оцінки санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, моніторингу за детермінантами здоров'я.

7 - Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти категоріальним та методологічним апаратом сфери громадського здоров'я, використовувати відповідні методи та інструменти у професійній діяльності.

ПРН 2. Критично осмислювати факти, аналізувати та узагальнювати інформацію у професійній сфері.

ПРН 3. Приймати ефективні рішення з урахуванням цілей, ресурсів, законодавчих обмежень.

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово з професійних питань.

ПРН 5. Знати та застосовувати основні методи підтримки здорового способу життя та рухової активності.

ПРН 6. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення, бази даних, інформаційно-комунікаційні технології для розв'язання складних задач у сфері громадського здоров'я.

ПРН 7. Використовувати теорії та методи соціальних наук, сучасні методи статистики, наук про здоров'я для визначення впливу різних детермінант на здоров'я населення.

ПРН 8. Збирати, оцінювати та аналізувати дані щодо громадського здоров'я, зокрема, результати лабораторних досліджень, демографічні та епідеміологічні показники та здійснювати епіднагляд.

ПРН 9. Планувати і здійснювати прикладні дослідження у сфері громадського здоров'я, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

- ПРН 10. Планувати та здійснювати заходи з попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та інших загроз для здоров'я і безпеки населення.
- ПРН 11. Розуміти принципи розробки та впровадження, планувати та здійснювати заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, а також заходи спрямовані на захист та зміцнення здоров'я населення.
- ПРН 12. Розуміти принципи розробки та використовувати у професійній діяльності системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в громадському здоров'ї.
- ПРН 13. Брати участь у розробці стратегій, політик та заходів з громадського здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації з метою донесення ідей, рішень та власного досвіду до фахівців і нефахівців.
- ПРН 14. Оцінювати ефективність програм і послуг сфери громадського здоров'я, спрямованих на поліпшення здоров'я населення.
- ПРН 15. Розуміти принципи гігієнічного мислення та використовувати принципи гігієнічної діагностики у своїй професійній діяльності.
- ПРН 16. Слідувати етичним принципам та нормам медичного права та біоетики при плануванні досліджень, зборі інформації та її використанні.
- ПРН 17. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності у сфері громадського здоров'я.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програм

Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних кадрів (керівник та члени проєктної групи, професорсько-викладацький склад кафедр Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова) повною мірою відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Усі працівники, що залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми І9 Громадське здоров'я Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, є в більшості практикуючими спеціалістами, активними членами міжнародних та національних професійних асоціацій та співтовариств, учасниками міжнародних та національних науково-практичних, освітніх та професійних заходів.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення організації освітнього процесу за ОПП повністю відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності затверджених Постановою КМУ №1187 від 30.12.2015р. зі змінами внесеними згідно з Постановою КМ №365 від 24.03.2021р. Наявна достатня кількість навчальних та лекційних аудиторій, забезпечених комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, технічними засобами навчання. Наявні клінічні бази для проведення практичних занять здобувачів вищої освіти та/або чинних угод на проведення практики. Структурні підрозділи ВНМУ ім. М. І. Пирогова є навчальними базами, що дозволяють організовувати та проводити заняття з різних навчальних дисциплін на належному науково-методичному рівні. Для реалізації практичних навичок в університеті створені і достатньо обладнані навчально-наукові лабораторії та підписані угоди із відповідними закладами з контролю та профілактики інфекційних захворювань. Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти мають змогу проводити наукові дослідження у навчально-науковому Інституті громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб. Студентам створені комфортні умови для навчання та проживання в гуртожитках.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне, навчально-методичне забезпечення організації освітнього процесу освітньо-професійної програми повністю відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності затверджених Постановою КМУ №1187 від 30.12.2015 р. зі змінами внесеними згідно з Постановою КМ №365 від 24.03.2021 р. Для підготовки фахівців високої кваліфікації ВНМУ ім. М. І. Пирогова володіє комп'ютеризованою науковою бібліотекою, яка забезпечена сучасним обладнанням та програмами, підручниками, монографіями, журналами. Здобувачі вищої освіти мають доступ до наукових баз даних.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М. І. Пирогова.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНМУ ім. М. І. Пирогова, а також на підставі угод про співробітництво з окремими закладами з виконання спільних наукових розробок, обміну кадровими та науково-педагогічними співробітниками, здобувачами та аспірантами.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Перелік компонент ОП (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
2.1 ОBOB'ЯЗKOBІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Загальна підготовка			
OK 1	Українська мова за професійним спрямуванням	3,0	Залік
OK 2	Історія України	3,0	Диф. залік
OK 3	Філософія	3,0	Диф. залік
OK 4	Основи економічної теорії	3,0	Диф. залік
OK 5	Правознавство	3,0	Залік
OK 6	Соціологія	3,0	Диф. залік
OK 7	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3,0	Залік
OK 8	Основи психології	3,0	Залік
OK 9	Історія медицини	3,0	Залік
OK 10	Історія української культури	3,0	Залік
OK 11	Медична фізика	3,0	Залік
OK 12	Сучасні інформаційні технології	3,0	Залік
OK 13	Фізичне виховання	2,0	Залік
OK 14	Медична біологія	3,0	Диф. залік
OK 15	Медична хімія	3,0	Залік
OK 16	Цивільний захист	3,0	Залік
OK 17	Політологія	3,0	Залік
OK 18	Екологія	3,0	Диф. залік
OK 19	* Основи національного супротиву	5,0	Диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент за циклом		58	
Професійна підготовка			
OK 20	Епідеміологія	3,0	Іспит
OK 21	Епідеміологічні аспекти імунізації	3,0	Диф. залік
OK 22	Система вакцинації	3,0	Залік
OK 23	Інфекційні хвороби	3,0	Залік
OK 24	Мікробіологія	3,0	Диф. залік
OK 25	Соціальна медицина та система громадського здоров'я	4,0	Іспит
OK 26	Демографія	3,0	Диф. залік
OK 27	Страхова медицина	3,0	Залік
OK 28	Електронні комунікації та телемедицина	3,0	Диф. залік
OK 29	Менеджмент соціальної сфери	3,0	Залік
OK 30	Соціальна політика	3,0	Залік
OK 31	Доказова медицина	3,0	Диф. залік
OK 32	Біостатистика	3,0	Диф. залік
OK 33	Соціальна діагностика	3,0	Залік
OK 34	Соціальна психологія	3,0	Іспит
OK 35	Медико-соціальна експертиза	3,0	Диф. залік
OK 36	Основи комунальної гігієни	3,0	Диф. залік
OK 37	Гігієна харчування	3,0	Диф. залік
OK 38	Основи біоетики та біобезпеки	3,0	Диф. залік
OK 39	Гігієна та безпека праці	3,0	Диф. залік

ОК 40	Основи радіаційної гігієни та протирадіаційного захисту	3,0	Диф. залік
ОК 41	Гігієна дітей і підлітків	3,0	Диф. залік
ОК 42	Клінічна психологія	3,0	Залік
ОК 43	Основи психогігієни	3,0	Диф. залік
ОК 44	Гігієна закладів охорони здоров'я та профілактика внутрішньолікарняних інфекцій	3,0	Диф. залік
ОК 45	Військова гігієна	3,0	Диф. залік
ОК 46	Медицина надзвичайних ситуацій	3,0	Залік
ОК 47	Публічне управління та адміністрування	3,0	Залік
ОК 48	Трудове право	3,0	Залік
ОК 49	Паразитологія	3,0	Диф. залік
ОК 50	Прикладна генетика	3,0	Диф. залік
ОК 51	Фізична та медична реабілітація	3,0	Залік
ОК 52	Медико-соціальна реабілітація	3,0	Диф. залік
ОК 53	Оцінка якості життя	3,0	Залік
ОК 54	Культура академічної доброчесності	3,0	Залік
ОК 55	Організація роботи з населенням, що хворіє на туберкульоз	3,0	Диф. залік
ОК 56	Навчально-дослідницька практика	3,0	
ОК 57	Виробнича практика	4,0	
Загальний обсяг обов'язкових компонент за циклом		116	

Кваліфікаційна робота	6,0	

2.2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**			
Вибіркові компоненти 1-го року навчання (6 ВК)	18	Залік	
Вибіркові компоненти 2-го року навчання (6 ВК)	18	Залік	
Вибіркові компоненти 3-го року навчання (6 ВК)	18	Залік	
Вибіркові компоненти 4-го року навчання (2 ВК)	6	Залік	
<i>Всього за циклом</i>	60		
Загальний обсяг обов'язкових компонент			180
Загальний обсяг вибірових компонент			60
АТЕСТАЦІЯ			Публічний захист кваліфікаційної роботи
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ			240

ПРИМІТКИ:

1. Загальний обсяг нормативних практик в ОПП «Громадське здоров'я»:

ПРАКТИКИ		Кількість кредитів	Форма ПК
ОК 58	Навчально-дослідницька практика	3,0	Диф. залік
ОК 59	Виробнича практика	4,0	Диф. залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ПРАКТИК		9	

*Примітка. Відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву» до ОПП «Громадське здоров'я» введено обов'язковий освітній компонент ОК 19 «Основи національного

спротиву» (5 кредитів ЄКТС) циклу загальної підготовки на заміну ОК «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка БЗВП, 3 кредити ЄКТС)». У зв'язку з цим здійснено перерозподіл кредитного навантаження освітніх компонентів.

**Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62, п. 15) здобувачі освіти за ОПІ «Громадське здоров'я» першого (бакалаврського) рівня у ВНМУ ім. М.І. Пирогова мають право вибирати освітні компоненти вільного вибору (за переліком), а також вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм та рівнів вищої освіти з аналогічним кредитним забезпеченням. В ОПІ «Громадське здоров'я» вибіркова складова програми включає: на 1-му році навчання – *18 кредитів*, 2-му році навчання – 18 або 21 кредит (залежно від проходження теоретичної підготовки БЗВП), 3-му році навчання – 18 кредитів, 4-му році навчання – 6 кредитів.

**ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТ ОПП «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»
ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ**

Код н/д	Перелік вибірових компонент ОП (навчальні дисципліни)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Вибіркові компоненти (ВК) – 1-й рік навчання (18 кредитів, 6 ВК)			
ВК 1.1.	Ділова українська мова	3,0	Залік
ВК 1.2.	Історія світової культури	3,0	Залік
ВК 1.3.	Медична соціологія	3,0	Залік
ВК 1.4.	Етика та деонтологія в медицині	3,0	Залік
ВК 1.5.	Логіка. Формальна логіка	3,0	Залік
ВК 1.6.	Основи профілактики залежностей	3,0	Залік
ВК 1.7.	Вікова, педагогічна та гендерна психологія	3,0	Залік
ВК 1.8.	Психологія спілкування	3,0	Залік
ВК 1.9.	Психологія здоров'я людини	3,0	Залік
ВК 1.10.	Історія розвитку громадського здоров'я	3,0	Залік
	Всього		18,0
Вибіркові компоненти (ВК) – 2-й рік навчання (Для здобувачів освіти, що проходять теоретичну підготовку БЗВП – 18 кредитів, 6 ВК; для інших категорій здобувачів освіти – 21 кредит, 7 ВК)			
ВК 2.1.	Психологія життєвої кризи особистості, вмирання та смерті	3,0	Залік
ВК 2.2.	Самоменеджмент в охороні здоров'я	3,0	Залік
ВК 2.3.	Лідерство та командна робота	3,0	Залік
ВК 2.4.	Комунікативний менеджмент	3,0	Залік
ВК 2.5.	Мотиваційний менеджмент	3,0	Залік
ВК 2.6.	Інфекційна імунологія	3,0	Залік
ВК 2.7.	Релігієзнавство	3,0	Залік
ВК 2.8.	Публічне мовлення: як стати успішним спікером	3,0	Залік
ВК 2.9.	Культура мовлення та етика спілкування фахівців громадського здоров'я	3,0	Залік
ВК 2.10.	Англійська мова в сфері громадського здоров'я	3,0	Залік
ВК 2.11.	Лікарські рослини	3,0	Залік
	Всього		18,0
Вибіркові компоненти (ВК) – 3-й рік навчання (18 кредитів, 6 ВК)			
ВК 3.1.	Допомога травмованим на догоспітальному етапі	3,0	Залік
ВК 3.2.	Управління проектами	3,0	Залік
ВК 3.3.	Алергени довкілля	3,0	Залік
ВК 3.4.	Імідж та репутація в системі публічного управління	3,0	Залік
ВК 3.5.	Особиста гігієна та здоровий спосіб життя	3,0	Залік
ВК 3.6.	Законодавство в сфері охорони здоров'я	3,0	Залік
ВК 3.7.	Договірне право в охороні здоров'я	3,0	Залік
ВК 3.8.	Основи медичної та психологічної експертизи	3,0	Залік
ВК 3.9.	Соціальна реклама та PR-технології в соціальній роботі	3,0	Залік
ВК 3.10.	Біологічно-активні речовини	3,0	Залік
ВК 3.11.	Сучасні методи епідеміологічного аналізу	3,0	Залік

	<i>Всього</i>		18,0
Вибіркові компоненти (ВК) – 4-й рік навчання (6 кредитів, 2 ВК)			
ВК 4.1.	HR-менеджмент	3,0	Залік
ВК 4.2.	Актуальні проблеми університетської гігієни	3,0	Залік
ВК 4.3.	Якісний аналіз даних	3,0	Залік
ВК 4.4.	Прикладні економічні методи	3,0	Залік
ВК 4.5.	Сучасні інформаційні технології в охороні здоров'я та реабілітації	3,0	Залік
ВК 4.6.	Реабілітація та догляд в домашніх умовах	3,0	Залік
ВК 4.7.	Правова охорона інтелектуальної власності	3,0	Залік
ВК 4.8.	Європейський стандарт комп'ютерної компетентності	3,0	Залік
ВК 4.9.	Епідеміологічний нагляд у сфері громадського здоров'я	3,0	Залік
ВК 4.10.	Захист прав та інтересів споживачів. Юридична відповідальність у сфері професійної діяльності	3,0	Залік
ВК 4.11.	Біологічні основи активного довголіття	3,0	Залік
	<i>Всього</i>		6,0
Загальний обсяг вибірових компонент			60,0

2.2 Структурно-логічна схема ОПП «Громадське здоров'я»

Код н/д	Освітні компоненти	Розподіл за роками навчання			
		1	2	3	4
ОК 1	Українська мова за професійним спрямуванням	●			
ОК 2	Історія України	●			
ОК 3	Філософія	●			
ОК 4	Основи економічної теорії	●			
ОК 5	Правознавство	●			
ОК 6	Соціологія	●			
ОК 7	Іноземна мова за професійним спрямуванням	●			
ОК 8	Основи психології	●			
ОК 9	Історія медицини	●			
ОК 10	Історія української культури	●			
ОК 11	Медична фізика	●			
ОК 12	Сучасні інформаційні технології	●			
ОК 13	*Фізичне виховання	●			
ОК 14	Медична біологія	●			
ОК 15	Медична хімія		●		
ОК 16	Цивільний захист	●			
ОК 17	Політологія	●			
ОК 18	Екологія		●		
ОК 19	Основи національного супротиву	●			
ОК 20	Епідеміологія			●	
ОК 21	Епідеміологічні аспекти імунізації			●	
ОК 22	Система вакцинації				●
ОК 23	Інфекційні хвороби			●	
ОК 24	Мікробіологія		●		
ОК 25	Соціальна медицина та система громадського здоров'я			●	
ОК 26	Демографія			●	
ОК 27	Страхова медицина				●
ОК 28	Електронні комунікації та телемедицина				●
ОК 29	Менеджмент соціальної сфери			●	
ОК 30	Соціальна політика			●	
ОК 31	Доказова медицина				●
ОК 32	Біостатистика				●
ОК 33	Соціальна діагностика				●
ОК 34	Соціальна психологія				●
ОК 35	Медико-соціальна експертиза				●
ОК 36	Основи комунальної гігієни		●		
ОК 37	Гігієна харчування		●		
ОК 38	Основи біобезпеки та біоетики		●		
ОК 39	Гігієна та безпека праці		●		
ОК 40	Основи радіаційної гігієни та протирадіаційного захисту		●		
ОК 41	Гігієна дітей і підлітків			●	
ОК 42	Клінічна психологія		●		
ОК 43	Основи психогігієни			●	
ОК 44	Гігієна закладів охорони здоров'я та профілактика внутрішньолікарняних інфекцій				●
ОК 45	Військова гігієна				●
ОК 46	Медицина надзвичайних ситуацій		●		

ОК 47	Публічне управління та адміністрування				•
ОК 48	Трудове право			•	
ОК 49	Паразитологія		•		
ОК 50	Прикладна генетика		•		
ОК 51	Фізична та медична реабілітація			•	
ОК 52	Медико-соціальна реабілітація			•	
ОК 53	Оцінка якості життя				•
ОК 54	Культура академічної доброчесності	•			
ОК 55	Організація роботи з населенням, що хворіє на туберкульоз				•
ОК 56	Навчально-дослідна практика			•	
ОК 57	Виробнича практика				•
	Кваліфікаційна робота				•
Вибіркові компоненти (ВК)		•	•	•	•

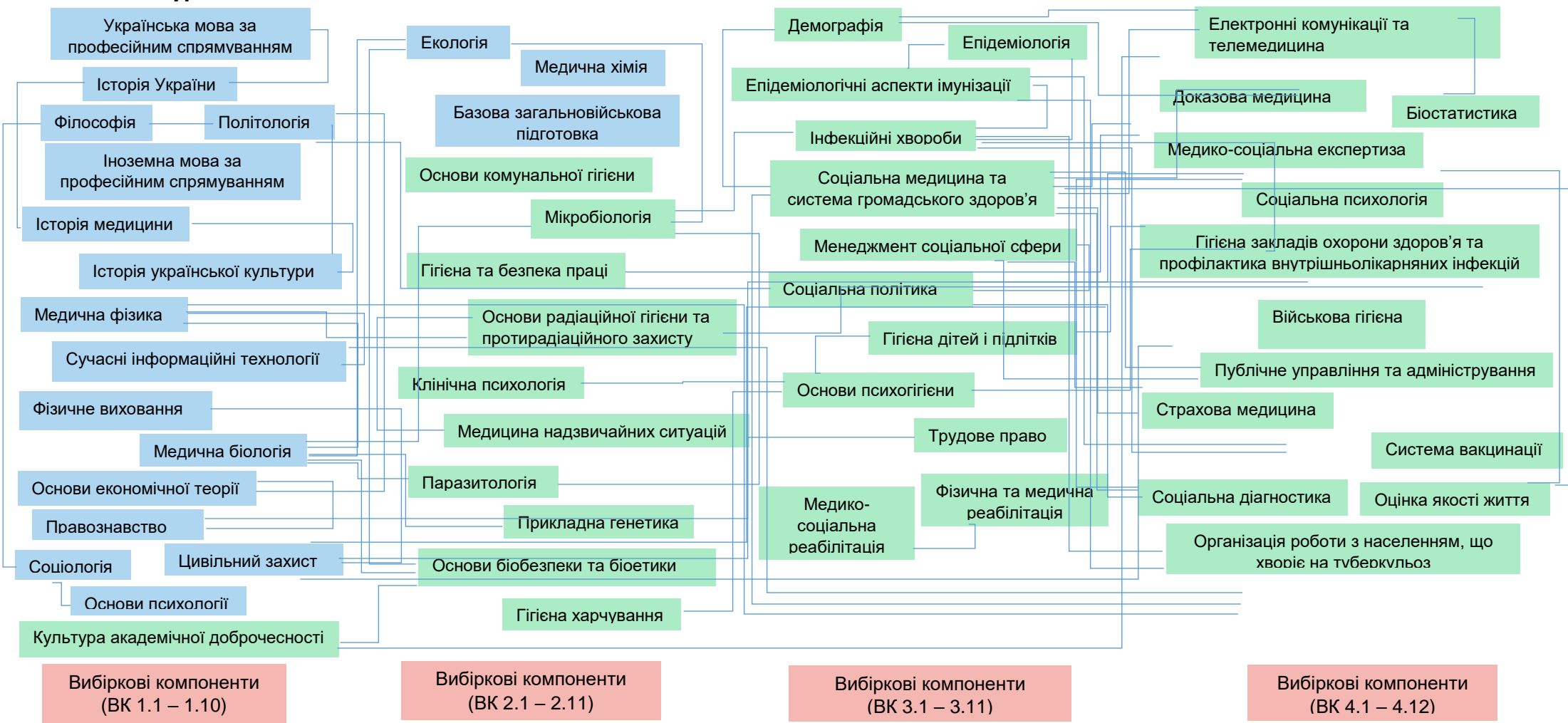
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПП «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»

1 курс

2 курс

3 курс

4 курс

- Загальна підготовка
- Професійна підготовка
- Вибіркові компоненти

АТЕСТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота

Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми (здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр) за спеціальністю І9 Громадське здоров'я, галузі знань І Охорона здоров'я і соціальне забезпечення здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері громадського здоров'я, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів сфери громадського здоров'я. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно

2.4 Список використаних джерел

1. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII / Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Про освіту: Закон України № 2145-VIII / Верховна Рада України. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України № 848-VIII / Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010: Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (va327609-10, поточна редакція від 29.12.2022). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>
5. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2011 р. №1341 (із змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п#Text>
6. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (Редакція від 04.01.2024, підстава - 1134-2023-п) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>
8. Положення про організацію освітнього процесу у закладах охорони здоров'я за участю науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у сфері охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 р. №1337 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1337-2020-п#Text>.
9. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 229 Громадське здоров'я 22 Охорона здоров'я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 №1000. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/229-Hromad.zdorovya-bakalavr-VO.18.01.pdf>
10. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-п#Text>
11. Операційний план реалізації у 2022-2024 роках Стратегії розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-п#Text>
12. Наказ МОН України № 1583 від 29.12.2023 "Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти"(стратегія безбар'єрності)"
13. Наказ МОН України № 842 від 13.06.2024 "Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти"
14. Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу: Закон України № 3642-IX/ Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text>
15. Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. №734. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>
16. Закон України «Про основи національного спротиву» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>

